

ПРВИ ПУТ У ЈАВНОСТИ: ДУШАН КНЕЖЕВИЋ, БОГДАН СТАНКОВИЋ, МИЛАН ПЕТРОВИЋ, ДРАГОЉУБ СТАНКОВИЋ, АНА МУТАВИЋ (ТЕХНИЧКИ СЕКРЕТАР), ВЛАДИМИР ВУКЧЕВИЋ, ДАРА МАРКОВИЋ (УПИСНИЧАР), БРУНО БЕКАРИЋ И ВЕСЕЛИН МРДАК

КО СУ И КАКО РАДЕ СТРУЧЊАЦИ ТУЖИЛАШТВА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ (2)

Танка нит између живота и смрти

У прикупљању доказа тужиоци су упућени на војне и полицијске формације у којима се крију и потенцијални извршиоци злочина

„Слушајући исказе сведока злочина на 'Овчари' код Вуковара схватио сам да је заиста танка нит између живота и смрти“, каже заменик тужиоца за ратне злочине Душан Кнежевић на почетку разговора за „Политику“.

Он заступа оптужницу против окривљених за стрељање две стотине заробљених Хрвата испред хапшара на „Овчари“, новембра 1991. године.

Један младши успео је да се спасе тако што је испред хапшара на „Овчари“, док су људи претлаживани, почео да виче како познаје неког човека из Руме и како тамо има пријатеља. Један од сада оптужених га је изводио и питао за имена и адресе тих пријатеља и извукао га из „Овчари“, данас тај човек, Вилим Карловић, има шесторо деце – прича Душан Кнежевић.

Карловић живи у Загребу, има 35 година и пре месец дана је сведочио на главном претресу оптуженима за злочин на „Овчари“. Препознао је двојицу окривљених који су га спасли сигурне смрти. После сведочења је тражио дозволу да се поздрави са њима, а онда их је загрлио и пољубио. Сцена је била дирљива.

Претње због оптужнице

Један заробљеник из вуковарске борне касарне, сагнута глава, а његов рођени брат, који је био у ЈНА, свуда га је тражио и већ је одустао када је сасвим случајно погледао према аутобу-

су баш у тренутку када је његов брат подигао главу. Погледао су им се сусрели у последњем моменту и заробљеник је био пуштен. Два брата Хрвата била су у ЈНА и 1991. један је погинуо, отац им је рањен, а овај други ми је рекао: „Да сам тог дана био на 'Овчари' не знам да ли бих могао да се уздржим да неким не убијем. Сувише је бола и зла“, прича нам Кнежевић.

Када је суђење почело, испред зграде у којој живи полулана су му оба аутомобила, службени и приватни, који нису били паркирани један поред другог. Касније је на крову свог ауто налазио блато, прљаве крпе и измет.

Јавно мишљење осуђивало је рад Тужилаштва за ратне злочине јер постоји уверење да у бити нашег народа не постоје таква зверства. Али, уверио сам се да је такав арсенал зла и злочина, са невероватном маштом, био присутан на свим странама. То су приче без краја, драматичне приче о људским судбинама, а шта је истина знају само они који су тамо били. Многи неће да сведоче јер су из меповитих бракова – прича Душан Кнежевић.

Заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић радио је на случају „Зворник“. То је први предмет који је хапши тужилац уступило нашем правосудју. Оптужница терети седморицу Срба за злочин над муслиманима у Дому културе у Челопеку и другим местима у околини Зворника 1992. године.

— Хапши трибунал указао је

поверење нашем тужилаштву управо уступањем овог предмета са тројицом окривљених. Ми смо током интензивне шестомесечне истраге открили још четворицу, а то не би било могуће без сарадње са правосудним органима БиХ и Дистрикта Брчко и без учешћа нашег истражног судије и тужиоца у саслушању великог броја оштећених и сведока на територији БиХ и Брчко – каже тужилац Петровић.

Очекује се да суђење за овај злочин ускоро буде заказано пред Већем за ратне злочине Окружног суда у Београду. То ће бити, каже тужилац, тест предмет за коначну оцену међународне заједнице о способности правосудних органа Републике Србије да суде за најтежа кривична дела ратних злочина.

Одлазак сведока у Сплит

— За нас је најтежа фаза преткривичног поступка који подражава велику ангажованост тужиоца на прикупљању доказа и документације. По правили се и место злочина и докази налазе у једној држави, а потенцијални извршиоци у другој. Осим тога, ми смо у прикупљању доказа упућени на војне и полицијске формације, из чијих су редова, по правили, потенцијални извршиоци – каже заменик тужиоца за ратне злочине Веселин Мрдак.

Тужилац Мрдак радио је на пружању међународне правне помоћи Хрватској у поступку против оптужених за злочине у сплитском

логору „Дора“, а резултат тога је да ће осам сведока из Србије, уз апсолутне безбедносне гаранције, крајем октобра сведочити пред Жупанијским судом у Сплиту.

— Са Државним одвештештвом Хрватске имамо споразум о сарадњи и до сада је наше тужилаштво урадило много за њих. Тужилац из Сплита је био овде и пет дана је саслушавало оштећене и сведоке из „Доре“ – каже Мрдак.

Његов колега Богдан Станковић радио је на случају припадника паравојне јединице „Шкорпиони“, против којих је јуче подигнута оптужница, али није желео да говори о том предмету. Пети заменик тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић ових дана је био веома заузет јер приводи крају истрагу против осумњаних у случају масовних гробница у Батајници.

— Драгољуб Станковић је прешао 19.000 километара радени на истрагама ратних злочина. Саслушао је више од 300 сведока. Прегледао је архиву у Приштини где је експлодирала бомба на месту где је управо требало да саслушава сведоке – каже нам портпарол Тужилаштва за ратне злочине Бруно Векарић.

Векарић истиче да је ово тужилаштво једина институција у којој жртве ратних злочина могу да потраже заштиту и правду. Апелује да се у државном буџету повећају средства која су неопходна за вођење истрага.

Александра Петровић (Крај)